

Ο Μιχάλης Σακελλαρίου, από την αρχή της γνωριμίας μας έως το τέλος

Γνώρισα τον Μιχάλη Σακελλαρίου στη δεκαετία του '50 όταν συνεργαζόμουν με την γυναίκα του Αγνή, το γένος Ξενάκη, στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Είχαμε προσληφθεί από τον Διευθυντή Χρήστο Καρούζο ως έκτακτες επιμελήτριες, για να βοηθήσουμε στην επανέκθεση των αρχαιοτήτων. Η Αγνή, μαθήτρια του Νικολάου Πλάτωνα και με σπουδές στη Γαλλία, ανέλαβε να προετοιμάσει την έκθεση των μυκηναϊκών και νεολιθικών αντικειμένων και ένα διάστημα, μεταξύ άλλων καθηκόντων, μου ανατέθηκε να την βοηθήσω. Αμέσως συνδεθήκαμε με βαθιά φιλία που κράτησε έως τον πρόωρο θάνατό της το 1995. Εν τω μεταξύ συναντιόμασταν συχνά τα βράδια και με τον Μιχάλη, που τότε δίδασκε στη Σχολή Παναγιωτόπουλου, στα σπίτια μας ή σε κοινούς φίλους. Μόνιμή μας σκέψη, εάν ο Σακελλαρίου θα γινόταν δεκτός στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, όπως επιθυμούσε. Η Αγνή που γνώριζε τις πολιτικές αντιδράσεις, ζούσε με αυτή την αγωνία κι εγώ την καθησύχαζα και την βεβαίωνα ότι θα ερχόμουν στο πρώτο του μάθημα στο Πανεπιστήμιο. Πράγμα που έγινε.

Με την άνοδο των Συνταγματάρχων ο Μιχάλης απολύθηκε. Το ζεύγος κατάφερε να διαφύγει στη Γαλλία και ο Μιχάλης άρχισε να διδάσκει στο Πανεπιστήμιο της Lyon. Στην Γαλλία ήταν ήδη γνωστός από την διατριβή του *La Migration grecque en Ionie*. Από εκεί παρηγορούσαν με κάθε τρόπο όσους από εμάς είχαμε θλιβερά προβλήματα με την Χούντα.

Όταν το ζεύγος μπόρεσε να επιστρέψει στην Ελλάδα αφοσιώθηκε ο καθένας στην επιστήμη του. Ο Μιχάλης οργάνωσε στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών το Κέντρο Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας, που συνεχίζει την λαμπρή δράση και μετά την αποχώρηση του. Στην *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους* της Εκδοτικής Αθηνών έγραψε τα κεφάλαια της ειδικότητος του.

Όταν πια δεν μπορούσε (μετά από ένα ατύχημα που κλόνισε σοβαρά την υγεία του) να χειριστεί τον υπολογιστή του, ζήτησε την βοήθεια νέων επιμελητριών και ιστορικών για την έκδοση σκόρπιων άρθρων του και άλλων θεμάτων που τον απασχολούσαν σχετικά με βιβλία του, όπως *Η απόβαση του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο, Ένας Συνταγματικός Δημοκράτης Ηγέτης κατά την Επανάσταση του 1821. Ο Γ. Λογοθέτης Διοικητής της Σάμου*, έργο που βασίστηκε σε προσωπικό του αρχείο.

Όταν ο Μιχάλης ένιωθε ότι είχε πια συντελέσει το έργο του, άρχισε να καταρρέει, όχι όμως η εκπληκτική μνήμη του. Τότε κατάλαβα ότι η κουβέντα με τετριμμένα θέματα δεν τον ενδιέφερε και άρχισα να του διαβάζω άρθρα από εφημερίδες και περιοδικά, αφού πια η όραση του εξασθενούσε. Σε λίγο και η ακοή... Αυτό του κόστιζε περισσότερο γιατί η μεγαλύτερή του ψυχαγωγία ήταν να ακούει προγραμματισμένες όπερες από την τηλεόραση, πράγμα που δεν τον ικανοποιούσε πια.

Ένα απόγευμα με ρώτησε από το τηλέφωνο αν θα μπορούσα να πάω σπίτι του. Του απάντησα ότι είχα κανονίσει να ακούσω στο Ηρώδειο τον «Οθέλλο»...

«Του Verdi», είπε με μια νοσταλγία.

Ήταν η τελευταία μας κουβέντα.

Έβη Τουλούπα
Επίτ. Έφορος Αρχ/των